

วิวัฒนาการของดนตรี คือการส่งต่อจากอารยธรรมหนึ่งไปสู่อารยธรรมหนึ่ง เช่นเดียวกับประเทศไทย ดินแดนสุวรรณภูมิ ที่ถูกรายล้อมด้วยประเทศที่มีอารยธรรมที่รุ่งเรือง

ดนตรีไทย จึงได้รับอิทธิพลมาจากประเทศที่อยู่ใกล้เคียงอย่าง อินเดีย จีน และชวา ด้วยพัฒนาการด้านดนตรี ของชนชาติไทยที่มีมาอย่างยาวนาน ทำให้ดนตรีไทยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งหากแบ่งตามประเภทของเครื่องดนตรี สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ ดิด สี ดี และเป่า

มนต์เสน่ห์ ทานเองไทย

"เครื่องดิด"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้มือ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดิดที่สาย แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น จะเข้ พิณ กระจับปี่ เป็นต้น

"เครื่องสี"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้เส้นทางม้าหลาย ๆ เส้นรวมกัน สีไปมาที่สาย แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น ซอสามสาย ซออู้ ซอด้วง เป็นต้น

"เครื่องดี"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้มือหรือไม้ตีที่สิ่งนั้น แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น กลองสะบัดชัย ระนาด ผ่อง โทณ ฉิ่ง เป็นต้น

"เครื่องเป่า"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้ปากเป่าลม เข้าไปในสิ่งนั้น แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น ซลุ่ย ปี่ ปี่ชวา เป็นต้น

การผสมวง...ผสมเสียงดนตรีไทย*

ผสมวง คือ การเอาเครื่องดนตรีไทยหลากหลายชนิด มาบรรเลงรวมกัน โดยวงดนตรีไทยที่ผสมเป็นวงและถือเป็นแบบแผน มีอยู่ 3 ประเภท คือ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี

เพลินเพลง ไทย ไทย

นอกจากดนตรีไทยเดิมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นและทรงคุณค่าแล้ว เพลงร่วมยุคร่วมสมัยแบบไทยก็นำเพลินใจไม่แพ้กัน

เพลงพื้นบ้าน แบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวิธีการจัดแบ่ง ดังนี้ แบ่งตามเขตพื้นที่ 4 ภาค, แบ่งตามกลุ่มวัฒนธรรมของผู้เป็นเจ้าของเพลง, แบ่งตามโอกาสที่ร้อง, แบ่งตามจุดประสงค์ในการร้อง หรือแม้แต่การแบ่งตามจำนวนผู้ร้อง

เพลงลูกทุ่ง ขุนวิจิตรมาตราบันทึกไว้ในหนังสือเรื่องของละครและเพลงว่า เพลงลูกทุ่ง เป็นวงดนตรีแบบสากลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ลักษณะเพลงลูกทุ่ง ในระยะเริ่มแรก มาจากการร้องรำทำเพลงแบบไทยดั้งเดิม ภายหลังดัดแปลงแล้วใส่ดนตรีแบบสากล เป็นลักษณะเพลงแบบใหม่ที่เรียก "ลูกทุ่ง" อย่างในปัจจุบัน

เพลงลูกกรุง เป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง เกิดขึ้นในยุคที่วัฒนธรรมตะวันตก ได้เข้ามาอิทธิพลในไทย โดยได้นำเครื่องดนตรีตะวันตกมาเล่นในแบบไทย ลักษณะเด่นของเพลงลูกกรุง คือ เป็นเพลงที่บอกเล่าถ่ายทอดความรู้สึกของสังคมและคนเมืองหลวง ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การถ่ายทอดอารมณ์ผ่านการขับร้อง ที่มีรูปแบบอันประณีต ละเอียดย่อน นุ่มนวล เนื้อร้องจะมีลักษณะ เป็นร้อยแก้ว ร้อยกรองที่มีความหมาย สลับซับซ้อน ยอกย้อนอยู่ในเนื้อหา

*วงปี่พาทย์ คือ วงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภทดี เป่า และเครื่องประกอบจังหวะ ใช้บรรเลงในงานพระราชพิธี และพิธีต่าง ๆ
วงเครื่องสาย คือ วงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีที่มีสายประเภทเครื่องดีและเครื่องสีเป็นหลัก โดนมีเครื่องเป่าและเครื่องตีร่วมบรรเลงอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ใช้บรรเลงในงานมงคล ไม่นิยมใช้บรรเลงในงานมงคล
วงมโหรี เป็นวงดนตรีที่ใช้สำหรับขับกล่อม นิยมใช้บรรเลงในงานมงคล โดยเฉพาะงานมงคลสมรสแต่โบราณใช้บรรเลงล้อมพระบรหมสำหรับพระมหากษัตริย์
เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในวงนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์และวงเครื่องสาย